

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Orlová-Lutyně Ke Studánce 1050 okres Karviná

Adresa: Ke Studánce 1050, 735 14 Orlová-Lutyně

Identifikátor školy: 600135888

Termín konání inspekce: 1. – 7. červen 2004

Čj.:	n6-1252/04-005043
Signatura:	kn3cx136

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce
- ❖ materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů (český jazyk, anglický jazyk, matematika, fyzika, přírodopis, zeměpis, práce na počítačích a hudební výchova) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce
- ❖ průběh a výsledky vzdělávání a výchovy (český jazyk, anglický jazyk, matematika, fyzika, přírodopis, zeměpis, práce na počítačích a hudební výchova) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce
- ❖ úrazovosti ve škole (tematická inspekce zaměřená mj. na tělesnou výchovu)

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Orlová-Lutyně Ke Studánce 1050 okres Karviná (dále „škola“) je příspěvkovou organizací zřízenou městem Orlová. Škola sdružuje úplnou základní školu, školní družinu a školní jídelnu.

Inspekce proběhla pouze v jedné ze součástí příspěvkové organizace, a sice v základní škole (bez přípravné třídy).

V době inspekce navštěvovali školu 404 žáci, kteří byli rozděleni do osmnácti tříd. Povinnou školní docházku plní ve škole nejen žáci z nejbližšího okolí školy, ale i žáci z dalších částí Orlové a ze sousedních obcí. Při škole pracuje přípravná třída pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Žáci všech tříd jsou vzděláváni podle programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně Úprav a dodatků schválených pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. V souladu s metodickým pokynem vydaným MŠMT ČR dne 12. února 2003 pod čj. 31 172/2002-22 byly s účinností od 1. září 2003 učební plány tříd 8. a 9. ročníku rozšířeny o jednu hodinu.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ke dni inspekce pracovali ve škole dvacet tři pracovníci ve funkci učitel/učitelka. V průběhu inspekce byly kontrolovány ověřené i neověřené kopie dokladů dosaženého vzdělání pedagogických pracovníků školy. Bylo zjištěno, že tři z vyučujících nezískaly odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci učitele 1. nebo 2. stupně základní školy. Jde o pracovnice se středním všeobecným nebo středním odborným vzděláním (učitelka mateřské školy). Dvacet vyučujících (mezi nimi ředitel školy a jeho zástupkyně) získalo předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Úvazky jednotlivých vyučujících respektují ve většině případů jejich předchozí odbornou a pedagogickou přípravu (dva z vyučujících s kvalifikací pro 1. stupeň vyučují ve třídách 2. stupně). Pedagogický sbor je stabilizován. Výchovná poradkyně s kvalifikací pro 2. stupeň základní školy neabsolvovala studium výchovného poradenství na vysoké škole. Slabá místa v oblasti personálních podmínek vzdělávání jsou vedením školy vnímána a jsou částečně ošetřena.

Ředitel školy jmenoval statutární zástupkyni. V oblasti řízení se při spolurozhodování v dílčích problémech opírá o pomoc širšího vedení školy. Pro všechny zaměstnance školy zpracoval ředitel školy písemně náplně práce. Některé z vnitřních dokumentů školy vyžadují dílčí úpravy, aby byly uvedeny do souladu s platnými předpisy. Jde např. o nesprávně stanovenou délku jedné z přestávek v odpoledních hodinách. Škola používala úřední razítka, jejichž text nebyl shodný s platným zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a se zřizovací listinou školy (ještě před podpisem inspekční zprávy byla pořízena nová razítka). Přenos informací od vedení školy k zaměstnancům a zpět je ve většině případů funkční. Některé dílčí, avšak důležité informace se však k zaměstnancům nedostanou, jelikož nejsou uvedeny do praxe vedením školy. Např. při kontrole katalogových listů žáků a přehledů závěrečné klasifikace ze školních roků 2001/2002 a 2002/2003 bylo zjištěno, že dvěma žákům 5. ročníku nebylo ve druhém pololetí umožněno školou složení opravných zkoušek, i když na ně měli nárok. Pravidelně jsou svolávány pedagogické rady a provozní porady. Zápisy z nich jsou vedeny. Ve škole byly ustaveny předmětové komise a metodická sdružení. Pracují podle plánů. Ze svých jednání pořizují zápisy. Metodické sdružení 3.–5. ročníku se schází pravidelně třikrát ročně nebo podle potřeby. Organizuje soutěže a připravuje žáky 5. ročníku k přijímacím zkouškám na víceleté gymnázium. Zjištěná kvalita některých ukazatelů z oblasti organizace činnosti a provozu školy vyžaduje zvýšenou pozornost, ba radikální změny.

Hospitační a kontrolní činnost vykonávají ředitel školy a jeho zástupkyně podle plánu. Z kontrol jsou pořizovány záznamy. Další zpětnou vazbu získává vedení školy z návštěv schůzek metodických orgánů, při suplování za nepřítomné spolupracovníky a ze schůzek žakovské rady. Ředitel školy nezpracoval plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Výběr akcí, kterých se vyučující účastní, se uskutečňuje neformálně. Poznatky z dalšího vzdělávání jsou předávány dalším vyučujícím. Pět učitelek absolvovalo počítačové kurzy a zúčastnilo se dvou dalších akcí zaměřených na práci na PC. Se závěry plynoucími z kontrolních zjištění jsou všichni pracovníci školy seznamováni na provozních poradách či pedagogických radách. Zjištěná kvalita většiny ukazatelů z oblasti vedení zaměstnanců školy je běžná, jejich kvalitu je možné zvýšit.

Výsledky kontrolní a hospitační činnosti prováděné ředitelem školy jsou podkladem pro hodnocení pracovníků školy a pro analýzu práce školy. Kritéria pro přiznávání odměn a osobních příplatků mají písemnou podobu a byla projednána s odborovou organizací. Pracovníci školy mají možnost vyjádřit se ústně (případně i písemně) ke svému hodnocení. Jednotlivé dílčí podklady pro hodnocení jsou sbírány vedením školy i samotnými zaměstnanci. Zjištěná kvalita většiny ukazatelů v oblasti hodnocení a sebehodnocení je vysoká, u některých ukazatelů lze kvalitu zvýšit.

Celkově jsou personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI DLE PŘEDMĚTU INSPEKCE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna v rozsáhlé budově. Z třiceti osmi učeben je šestnáct odborných (mj. český jazyk, cizí jazyky, přírodopis, fyzika, chemie, zeměpis, výtvarná výchova, hudební výchova). Obě odborné učebny pro práci s počítači vznikly z iniciativy vedení školy ještě před akcí internet do škol. Škola má dvě tělocvičny a v areálu školy se nacházejí dvě hřiště. Prostorové podmínky pro výuku jsou vynikající.

Třídy byly v době inspekce na výuku dobře připraveny (funkční, estetická výzdoba). Část tříd je vybavena novým žákovským nábytkem, v ostatních třídách je nábytek starší, udržovaný. V učebnách i na chodbách je udržována čistota. Estetická výzdoba chodeb a všech dalších prostor je vynikající. Vybavenost tříd a odborných učeben, ve kterých probíhala výuka sledovaných předmětů, je na velmi dobré úrovni.

Ve třídách 1. stupně jsou žáci vybaveni zastaralými učebnicemi mluvnice českého jazyka, které vznikly v polovině 90. let minulého století a byly původně koncipovány pro osmiletou školní docházku. Ve třídách 2. stupně jsou používány kvalitní novější učebnice mluvnice jiného nakladatelství. Kabinet českého jazyka je vybaven dostatečným množstvím výtisků Pravidel, Stručné mluvnice české a dalších jazykových příruček. Kabinet je vybaven jak běžnými tradičními pomůckami, tak pomůckami novějšími – ukázky z literatury na CD nosičích. Při výuce je možno používat počítačové programy.

Pro výuku anglického jazyka je běžně využívána odborná učebna vybavená videem, přehrávačem kazet a CD a reproduktorovou soustavou. V současném období se škola rozhodla pro změnu učebnic anglického jazyka. Starší učebnice anglického původu jsou postupně nahrazovány kvalitními učebnicemi českých autorů, k nimž byly zakoupeny také metodické příručky – učitelská učebnice s návrhy tematických plánů a s pokyny pro práci. V kabinetu cizích jazyků nechybějí běžné pomůcky a odborná literatura. Vybavení je obnovováno a postupně rozšiřováno.

Ve třídách 3.–5. ročníku jsou v matematice používány učebnice a pracovní sešity jednotné řady se schvalovací doložkou MŠMT. Učební pomůcky pro matematiku ve 3.–5. ročníku si učitelky většinou vyrábějí samy. Mohou při výuce využívat počítačové vybavení odborných učeben výpočetní techniky. Kabinet matematiky je mj. vybaven modely těles, geometrickými stavebnicemi a tabulovými rýsovacími pomůckami.

Škola disponuje odbornými učebnami fyziky, přírodopisu, zeměpisu a dvěma počítačovými učebnami. Učebna fyziky je vybavena lavicemi s možností připojení k elektrickému zdroji. V učebně přírodopisu se nacházejí akvária a terária se zvířaty, sbírky schránek mořských živočichů, nerostů a drahých kamenů, model lidské kostry, nástěnné obrazy, mikroskopy, promítačky diapositivů. V učebně zeměpisu se nachází sbírka map s možností zavěšení mapy na stojan. Kromě toho je učebna vybavena zařízením pro stahování nejčastěji používaných mapových celků a audiovizuální technikou. V jedné počítačové učebně jsou starší počítače typu Apple využívané převážně nižšími ročníky. Druhá počítačová učebna je vybavena devíti počítači typu PC připojenými k síti internet.

Ve škole se nacházejí dvě odborné učebny hudební výchovy (1. a 2. stupeň). Obě jsou vybaveny potřebnými hudebními nástroji, pomůckami a didaktickou technikou. Učebna pro 2. stupeň je vybavena nadstandardně a její uspořádání a estetická úprava má vynikající úroveň. Žáci při výuce hudební výchovy nepoužívají učebnice, mohou používat zpěvníky Já písnička.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré, některých ohledech až vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY DLE PŘEDMĚTU INSPEKCE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Vzdělávací programy

Škola deklaruje, že se výuka a výchova řídí obsahem vzdělávacího programu Základní škola. Výuka sledovaných předmětů je skutečně realizována v souladu s osnovami vzdělávacího

programu Základní škola, což bylo ověřeno podle tematických plánů, jež vyučující na příkaz ředitele školy sestavují, jakož i pozorováním přímo v hospitovaných hodinách. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami byly v souladu s odbornými doporučeními zpracovávány individuální vzdělávací plány. Ředitel školy vypracoval učební plány pro každou jednotlivou třídu na celou dobu školní docházky, což umožňuje sledovat dodržování závazného minimálního počtu hodin v jednotlivých předmětech.

Při plánování výuky anglického jazyka přesunuly vyučující probírání části gramatického učiva, s jehož prvním uvedením počítají osnovy 5. ročníku, do ročníků vyšších. Jde o budoucí čas vyjádřený pomocí will a čas minulý. Škola zvolila kvalitní učebnice, ale nepodařilo se probrat učivo stanovené pro 4. ročník, takže v době inspekce pracovali žáci 5. ročníku s učebnicí určenou pro 4. ročník, žáci 6. ročníku s učebnicí určenou pro 5. ročník a obdobná situace je v dalších ročnících (s výjimkou devátého, který používá učebnici jiného nakladatelství). V nejvyšších třídách je probíráno učivo, které bylo v doplňcích ke vzdělávacímu programu vypuštěno (trpný rod). Zatím nebylo přijato a předloženo řešení, jak se škola vyrovná se situací v nejvyšších ročnících.

Škola realizuje výuku v souladu se vzdělávacím programem Základní škola, jenž byl schválen MŠMT ČR, s výše popsanou výjimkou v anglickém jazyce.

Při kontrole rozvrhů hodin, zápisů v třídních knihách a v katalogových listech žáků bylo zjištěno, že škola při výuce dodržuje celkové týdenní hodinové dotace v jednotlivých ročnících a předmětech uvedené v učebních plánech vzdělávacího programu Základní škola. V katalogových listech jsou zachycena v příslušném oddílu udělená výchovná opatření (pochvaly a opatření k zlepšení kázně). Zástupci žáků byli prokazatelně informováni o udělení výchovných opatření.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu Základní škola. Dokumentace zachycuje úplně průběh vzdělávání.

Vedení školy provádí pravidelné kontroly naplňování obsahu učebních osnov (hospitace) a přijímá opatření k nápravě (pokud jsou nutná). Zjištění jsou také podkladem pro stanovení výše nenárokových složek platu.

Kontrola naplňování osnov je účinná s výše popsanou výjimkou v anglickém jazyce.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu nerespektuje požadavky platného právního předpisu na délku vyučovacích hodin a přestávek. Dokument ***Režim života a práce žáků*** (doklad č. 5) totiž vyučujícím umožňuje zkrátit v odpoledních hodinách přestávky z desíti na pět minut. ***Vnitřní školní řád ZŠ Ke Studánce 1050, Orlová Lutyně školní rok 1998-99*** (doklad č. 4) byl vydán v souladu s ustanoveními § 8 odst. 5 vyhlášky č. 291/1991 Sb. Žáci a rodiče jsou informováni pomocí zápisů žákovských knížkách a v deníčcích žáků, na třídních schůzkách a konzultačních dnech a na webových stránkách školy. Další informace jsou veřejnosti předkládány ve výročních zprávách školy. ***Výroční zpráva o činnosti školy ve šk. roce 2002/2003*** (doklad č. 6) neosahovala údaje uvedené v ustanovení § 17e odst. 2 písm. c), písm. e) a písm. f). Chyběly údaje kvalifikaci, praxi a způsobilosti pracovníků školy, přehledné údaje o výsledcích vzdělávání žáků a údaje o výsledcích inspekce provedené Českou školní inspekcí (chyběl formální údaj o tom, že žádná inspekce ve školním roce 2002/2003 ve škole neproběhla). Ředitel školy ještě před podpisem inspekční zprávy doplnil chybějící údaje.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu není ve všech ohledech funkční.

Plán práce výchovné poradkyně pro školní rok zahrnuje profesní orientaci vycházejících žáků, poradenskou činnost při řešení poruch učení a chování a garanci individuálních vzdělávacích programů integrovaných žáků se specifickými poruchami učení. Výchovná poradkyně je členkou výchovné komise školy. Jednání komise je zdokumentováno. Výchovná poradkyně

spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, úřadem práce, policií, s jednotlivými učiteli a rodiči žáků. S individuálními vzdělávacími programy integrovaných žáků, které jsou zpracovány v souladu s metodickým pokynem MŠMT ve spolupráci s odbornými pracovníky pedagogicko-psychologické poradny, jsou prokazatelně seznámeni zákonní zástupci žáků. Ambulantní nápravu specifických poruch učení škola neprovádí. Výchovná poradkyně koordinuje činnost žákovské rady, která je složena ze zástupců tříd 5.–9. ročníku. Výchovná poradkyně spolupracuje s metodičkou prevence sociálně patologických jevů. Práce metodičky se řídí vypracovaným minimálním preventivním programem. Ten zahrnuje dlouhodobé a jednorázové akce pro žáky a spolupráci s rodiči a odborníky. Zástupci žáků jsou o službách výchovné poradkyně informováni, mohou navštívit školu v dohodnutých termínech, v akutních případech kdykoliv. Škola nepředložila při inspekci žádnou evidenci, která by prokazovala, že byly skutečně předány integrovaným žákům základní školní potřeby ve výši 200 Kč na školní roky 2001/2002 a 2002/2003. Škola zajišťuje nákup potřebných pomůcek pro integrované žáky. Včas podává podklady pro doplnění rozpočtu školy o finanční prostředky určené na zvýšené nároky spojené s integrovanými žáky.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu. Způsob, jakým škola realizuje pomoc žákům v oblasti preventivní péče a individuální péče o integrované žáky a informování zástupců žáků, je účinný. Realizovaná péče není v celém rozsahu vždy prokazatelně dokumentována.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk je založeno na poznatcích z hospitací ve třídách 1. i 2. stupně; šlo o hodiny mluvnice a literatury.

Vyučující postupovaly v průběhu hodin vždy podle stručných písemných příprav. Probírané učivo navazovalo na poznatky, jež žáci získali v předchozích letech. Celkově je plánování výuky českého jazyka ve třídách 2. stupně hodnoceno jako vynikající. Ve třídách 1. stupně se při plánování výuky českého jazyka orientují spíše na probrání učiva uvedeného v učebnicích, jež pocházejí z poloviny 90. let a obsahují učivo navíc, případně bylo v doplňcích ke vzdělávacímu programu učivo přesunuto do vyšších tříd. Obsah probíraného učiva je v některých případech tedy zbytečně rozšiřován. Část vyučujících si problematiku obsah používaných učebnic uvědomuje a dovede realizovat potřebné úpravy. Celkové plány výuky českého jazyka počítají s návštěvou divadelních a filmových představení a s knihovnickými lekci organizovanými městskou knihovnou.

Všichni vyučující českého jazyka získali odbornou a pedagogickou způsobilost potřebnou pro výuku ve třídách základní školy, což mělo pozitivní vliv na všechny sledované oblasti výuky českého jazyka. Jeden vyučující s kvalifikací pro 1. stupeň vyučuje český jazyk v 6. ročníku.

Velmi dobré vybavení školy pomůckami a literaturou bylo využito při výuce v poměrně malém rozsahu (rozmnožené materiály z jiných zdrojů). Vyučující se v hodinách mluvnice spokojili s přípravou na tabuli. Výuka nebyla podpořena použitím didaktické techniky (výjimkou byl funkčně použitý kazetový magnetofon v hodině literatury). Zdařilé bylo využití ukázek z literatury.

Při práci s žáky převažoval frontální způsob výuky. Tradiční vnitřní členění hodin podporovalo aktivitu žáků. Tempo výuky bylo přiměřené.

Při výuce českého jazyka vyučující chyběly aktivity zaměřené na rozvoj komunikativních dovedností žáků pomocí mluvních cvičení. V minimálním rozsahu se uplatnil samostatný projev žáků v jedné z 5. tříd (dvě věty o školním výletu). V 8. ročníku byly žákům kladeny návodné otázky, které se týkaly dobových souvislostí s tvorbou J. V. Sládka. Odpovědi žáků byly sice většinou zdařilé, ale ani v tomto případě nešlo o upevňování komunikativních dovedností.

Až na hodinu literatury nebyly při výuce zařazeny výrazně motivující činnosti. Jen v jediné hodině se objevilo shrnutí učiva a zhodnocení hodiny (po zvonění).

Ve většině hodin převládala potřebná pracovní atmosféra, žáci akceptovali pravidla komunikace ve třídě.

V části sledovaných hodinách byli žáci hodnoceni žáků známkou. Celkově však mají vyučující dostatek podkladů pro závěrečnou klasifikaci. Žáci nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy anglickém jazyce

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětu anglický jazyk je založeno na poznatcích z hospitací ve třídách 1. a 2. stupně ve čtyřech vyučovacích hodinách anglického jazyka.

Vyučující v průběhu hodin vycházely vždy z písemných příprav. Na počátku vyučovací hodiny byl ve většině případů oznámen alespoň stručně cíl hodiny. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány už ve fázi přípravy. Probírané učivo navazovalo na poznatky, jež žáci získali v předchozích letech. Problémy s plánováním jazyka anglického vyžadují okamžitý zásah vedení školy.

Dvě ze tří vyučujících anglického jazyka získaly odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku v základní škole. Při vysokoškolském studiu se ovšem věnovaly jiným vyučovacím předmětům. Třetí vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti složila státní zkoušku na jazykové škole. Všechny vyučující si jazykové vzdělání a metodické dovednosti si doplnily v kursech.

Materiální podmínky pro jazykovou výuku rovněž podpořily splnění naplánovaných cílů výuky (jazykové příručky, magnetofony, kazety, kartičky, obrazový materiál, počítačový program).

Při práci s žáky převažoval frontální způsob výuky. V několika případech byla vhodně zařazena i práce ve dvojicích či ve skupinách. Vnitřní členění hodin podporovalo aktivitu žáků. Bylo pamatováno i na relaxaci, jindy se střídaly různě náročné činnosti, takže tempo výuky bylo přiměřené. Poměrně malý prostor dostaly při výuce kazetové nahrávky. Vyučující se snažily vést výuku pomocí anglických pokynů (i v nižších třídách). Vyučujícím se v hospitovaných hodinách cizích jazyků nedařilo prosadit v dostatečném rozsahu nácvik a upevňování komunikativních dovedností žáků pomocí dialogů či delšího samostatného projevu žáků. Výjimkou byla zdařilá dramatizace pohádky v 5. ročníku. Jednotlivé chyby ve výslovnosti byly vyučujícími sice opravovány, ale plánovitě nebyla pozornost nácviku výslovnosti věnována.

Ve většině hospitovaných hodin cizího jazyka lze hovořit o vcelku průměrné úrovni při zařazení motivačních aktivit. Plánovaný obsah hodiny a cíl hodiny byl sice oznámen, často však chyběla motivace pomocí příkladů z praxe, poukaz na využití probíraného učiva, upozornění na nejčastější chyby či obtížné úseky učiva. Vyučující zařadily motivační aktivity doporučené osnovami pro jazykovou výuku (píseň, říkanka, jazyková hra s konkrétním zacílením). Velmi zdařilá byla práce v 5. ročníku (už zmíněná dramatizace pohádky), kterou žáci prováděli s nadšením také proto, že ji budou moci veřejně předvést dalším žákům školy a rodičům. Celkově však neměly zmíněné aktivity žádoucí rozsah. Dařilo se přesto udržet zájem žáků o předmět. Jen v části hodin se v závěru objevilo shrnutí učiva a zhodnocení hodiny.

V hodinách převládala potřebná pracovní atmosféra, žáci akceptovali pravidla komunikace ve třídě. Obvykle ale byla komunikace mezi vyučujícími a žáky jednostranná, jednosměrná. Vyučujících nepocíťovaly potřebu zjistit názory žáků. Nepotřebovaly se ujistit, zda žáci vše pochopili, zda nemají doplňující otázky (viz také zmíněná absence shrnutí, hodnocení a sebehodnocení na konci hodiny). Vyučující správně reagovaly na žákovské chyby. Dokázaly je citlivě opravit, aby žáky neodradily či neponížily.

Ve většině sledovaných hodinách dostalo žádoucí prostor hodnocení žáků jak známkou, tak i pochvalou. Žáci však nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu anglický jazyk jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Hospitace se uskutečnily ve všech třídách 3.–5. ročníku a ve třech třídách 6., 7. a 9. ročníku. Rozvržení učiva na školní rok většinou odpovídalo učebním osnovám vzdělávacího programu. Během roku však bylo v několika případech na 1. stupni probíráno učivo přesahující rámec osnov, což vede k přetěžování žáků. Výuka matematiky ve sledovaných hodinách s výjimkou jedné učitelky byla zajištěna vyučujícími s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí, což se pozitivně odrazilo ve velmi dobré výsledné kvalitě výuky z hlediska didaktického, metodického a odborného.

Materiální zabezpečení výuky matematiky umožňuje efektivně naplňovat výchovně vzdělávací cíle. Používané učebnice a texty však částečně obsahově nekorespondují s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Ke zvýšení efektivity vyučování přispěla pečlivá příprava příkladů na tabulích a promyšlené využívání vlastnoručně vyrobených materiálů. Ve dvou hodinách byly používány tabulové rýsovací pomůcky. Žáci tříd 2. stupně pracovali s učebnicí a sbírkou úloh.

Obsah i rozsah probíraného učiva odpovídaly věku a schopnostem žáků. Stanovené didaktické cíle navazovaly na probíranou látku. V úvodu hodin byli žáci seznamováni s průběhem a cílem výuky. Použité formy a metody práce, střídání přímého vedení s individuální nebo skupinovou prací žáků vedly k rozvíjení jejich aktivity. Členěním hodin, střídáním činností a respektováním individuálního pracovního tempa učitelky zabezpečovaly psychohygienické potřeby žáků. Málo pozornosti věnovaly učitelky správnému sezení žáků 1. stupně při psaní.

Kladný vliv na aktivitu žáků mělo vhodné průběžné slovní hodnocení a povzbuzování ze strany učitelů, snaha o aktualizaci učiva, časté střídání metod práce, na 1. stupni zařazení didaktických soutěží a her. Většina žáků byla v průběhu hodin aktivní.

Ve sledovaných hodinách matematiky bylo zjevné, že výuka probíhá podle stanovených pravidel. Klima ve třídách bylo pro práci příznivé, atmosféra byla přiměřeně tolerantní. Učitelky respektovaly osobnost žáků. Komunikace žáků i vyučujících měla velmi dobrou úroveň.

Vyučující hodnotily pozitivně výsledky práce žáků, znalosti prověřovaly zejména prostřednictvím orientačního opakování, samostatné práce, řešení příkladů na tabuli nebo písemnou formou s následnou klasifikací. Většina hodin byla ukončena závěrečným hodnocením vyučujícími, v jedné hodině byli žáci vyzváni ke zhodnocení průběhu výuky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice, přírodopisu, zeměpisu a v praktiku práce na počítači

Hospitace uvedených předmětů se uskutečnily ve třídách 6.-9. ročníku. Týdenní časové dotace odpovídají realizovanému vzdělávacímu programu Základní škola. Výukové cíle byly stanoveny v souladu s učebními osnovami, probírané učivo navazovalo na předchozí témata.

Výuku sledovaných předmětů zabezpečují vyučující s odpovídající pedagogickou a odbornou způsobilostí s výjimkou tří vyučujících bez příslušné kvalifikace, což nemělo negativní vliv na kvalitu výuky. Vyučující byli na jednotlivé hodiny připraveni. Výuka probíhala po věcné a odborné stránce správně, v některých případech s drobnými nepřesnostmi ve vyjadřování.

Sledované hodiny hospitovaných předmětů probíhaly převážně v odborných učebnách. Vybavení a uspořádání učeben bylo velmi dobré, žáci měli k dispozici potřebné učebnice, pracovní sešity a atlasy, které aktivně využívali. Učitelé připravili pro výuku vhodné pomůcky, ukázky přírodnin, živočichů, mapy, obrazový a filmový materiál. Při sestavování jednoduchých elektrických obvodů ve fyzice žáci pracovali se stavebnicemi elektrických obvodů a měřicími přístroji.

Ve sledovaných hodinách bylo účelně využito vyučovacího času. Hodiny byly připravené, jejich struktura dobře promyšlená, učivo navazovalo na předchozí témata. V úvodu byli žáci seznamováni s plánovaným průběhem výuky. Opakování a prověřování znalostí probíhalo jak frontální formou, tak ústním a písemným zkoušením s následnou klasifikací. Nové učivo bylo prezentováno vedle výkladu také formou vyvozování, byly využity příklady z praxe, mezipředmětové vztahy a osobní poznatky žáků. V hodinách volitelného předmětu praktikum práce na počítači žáci ve dvojicích pracovali na zadaném úkolu, vyučující průběžně korigovala postupy a hodnotila výsledky jejich práce.

V hodinách se kladně projevovala vstupní i průběžná motivace, spojená s využitím poznatků žáků a vyvozováním mezipředmětových vztahů. Vhodná motivace a střídání činností v některých hodinách přispěly k aktivitě žáků a zájmu o výuku.

Výuka probíhala převážně v klidné pracovní atmosféře s dobrými interakčními vztahy. Žáci měli prostor pro vyjádření vlastního názoru a hledání řešení. Učitelé podporovali komunikativní dovednosti žáků. Verbální i neverbální projev vyučujících byl na dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Hospitace proběhly ve třídách 1., 4. a 6. ročníku. Sledovanou výuku hudební výchovy zajišťovali učitelé s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro vyučování na 1. stupni základní školy. Pro výuku hudební výchovy byla aprobovaná pouze jedna učitelka. Ve výuce se projevil v organizaci vyučovacích hodin, metodických postupech a odborné správnosti dílčí nedostatky.

Vyučování probíhalo v odborných učebnách. Skromněji zařízená menší učebna 1. stupně má dostatečný prostor pro hudebně pohybové činnosti žáků. Učebna, která je určena pro výuku hudební výchovy na 2. stupni, je nadstandardně vybavena nábytkem, hudebními nástroji a didaktickou technikou. Její úprava je cílevědomá a funkční a má vynikající estetickou úroveň. Při výuce nebyly používány učebnice, v 6. ročníku si žáci text nacvičované písně zapisovali.

Obsah a rozsah učiva odpovídaly věku a individuálním schopnostem žáků. Pracovní tempo bylo přiměřené. Bezprostřední příprava učitelů na vyučování měla rozdílnou úroveň zejména v metodické promyšlenosti a organizaci výuky. Ve sledovaných hodinách dominovaly pěvecké činnosti. Malou pozornost věnovala většina vyučujících kultivaci hlasového projevu včetně hlasové hygieny žáků. Dílčí nedostatky se v několika hodinách projevil v propojení

pěveckých a pohybových aktivit a v upevňování již dříve získaných pěveckých dovedností. Střídáním činností, zejména ve třídách 1. stupně, udržovali učitelé odpovídající aktivitu žáků. V jedné sledované hodině byla použita zobcová flétna, zbývající nástroje orffovského instrumentáře použity nebyly. V další třídě se vyučující zdařile pokusila o nácvik jednoduchého dvojhlasu. Kvalita pěveckého projevu žáků byla ovlivněna úrovní a pohotovostí nástrojového doprovodu vyučujících. Části vyučovacích hodin byly věnovány učivu z hudební nauky a dějin.

Pracovní atmosféra sledovaných hodin byla pozitivní, pravidla vzájemné komunikace byla dodržována. Vyučující byli přiměřeně tolerantní a respektovali osobnost žáků. Žáci byli motivováni průběžným obvykle kladným hodnocením svých výkonů a střídáním činností. Ve sledovaných hodinách žáci nebyli klasifikováni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů ve třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka tělesné výchovy probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. Týdenní hodinová dotace v 1.-9. ročníku souhlasila se zvoleným vzdělávacím programem. Příprava výuky v hospitovaných hodinách byla promyšlená, výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti jsou splněny na 1. stupni z 60 %, bez odborné i pedagogické způsobilosti se vyučuje ve 40 % (třídy II. A, II. B, III. B, IV. B). Ve třídách 2. stupně je 87,5 % hodin tělesné výchovy odučeno odborně a pedagogicky způsobilými učiteli (s aprobací tělesná výchova), 12,5 % je vyučováno učitelem se způsobilostí pro 1. stupeň. O metodické vedení neaprobovaných učitelů tělesné výchovy se stará ředitel školy, aprobovaný učitel tělesné výchovy s praxí vedení metodiky tělesné výchovy. Předmět tělesná výchova je do rozvrhu začleněn v souladu s hygienickými zásadami, nevhodné se jeví pouze zařazení výuky u třídy III. A (pondělí, pátek).

Velmi dobré jsou prostorové možnosti pro výuku (dvě velké tělocvičny, venkovní hřiště pro míčové hry i atletiku, možnost využití přilehlého lesoparku). Materiální vybavení školy bylo posouzeno pro výuku předmětu jako standardní s pravidelně prováděnou údržbou a částečnou obnovou.

Sledované hodiny (I. A, IV. A, V. A, VI. AB-dívky, VIII. AB chlapci) byly pečlivě připraveny, učitelé dbali na bezpečnost, žákům zadávali přiměřené úkoly vzhledem k věkovým zvláštěm a specifickým podmínkám tříd. Vždy na počátku hodin vyučující jasně vytýčili cíl, v průběhu žáky vhodně motivovali. V odpoledních hodinách mají talentovaní žáci možnost navštěvovat kroužek atletiky, což se projevuje i v úspěšné reprezentaci v rámci školních soutěží.

Oblast interakce a komunikace se ve výuce řídila dohodnutými pravidly jednání, jež byla žáky akceptována. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování v navštívených hodinách byla velmi dobrá. Žáci se chovali ukázněně, aktivně se zapojovali do vyučovacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, ústním i písemným zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí osnovami stanoveného učiva. V případě českého jazyka jde o samostatně zpracované referáty, kontrolní písemná cvičení včetně slohových prací v českém jazyce (v každém ročníku 2. stupně jsou realizovány dvě

slohové práce za pololetí a šest klasifikovaných diktátů). V 9. ročníku byly v tomto školním roce zadány testy SCIO v českém jazyce a matematice. Při zadávání písemných testů v anglickém jazyce jsou využívány texty z používaných učebnic. V matematice jsou ve 3.-5. ročníku zařazovány desetiminutovky, testy, ústní zkoušení a hodnocení průběžně dosahovaných úspěchů; žáci 2. stupně vypracovávají čtvrtletní práce.

Vnitřní klasifikační řád školy, který by sjednotil hlavní zásady hodnocení a klasifikace, zatím zpracován není. Dále jsou při hodnocení výsledků využívány hospitace prováděné vedením školy.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Úrazovost ve školách

Tělesná výchova byla realizována ve dvou tělocvičnách a na multifunkčním hřišti obce (travnatém a asfaltovém). Skok vysoký byl realizován v tělocvičně, skok daleký, běh na krátké i dlouhé tratě, hod daleký i vrh koulí byl realizován na obecním hřišti. Pouze přespolní běh nebyl zatím v rámci tělesné výchovy realizován. Posilovna ve škole nebyla v době kontroly žákům zpřístupněna.

Obě tělocvičny byly větších rozměrů a vyhovovaly vykonávaným činnostem. Byly dostatečně větratelné. Okna i radiátory byly opatřeny ochrannými kryty. Každá tělocvična měla svou nářadovnu. Závady zjištěné revizními zprávami byly následně odstraněny. Tělovýchovné nářadí a náčiní v tělocvičnách nevykazovalo v době kontroly zjevné závady.

Výuka plavání probíhala ve školním roce 2002/2003 ve třetích třídách.

Žáci školy byli poučeni o bezpečnosti při tělesné výchově. Účastníci plaveckého výcviku byli poučeni o bezpečnosti při plaveckém výcviku a při dopravě do zařízení, v němž byl plavecký výcvik prováděn, a zpět. Poučení byla zaznamenána v třídních knihách.

Lékárnička byla v době kontroly umístěna v úložně sportovních potřeb. Byla volně přístupná a dostatečně vybavená. Léky i obvazový materiál neměly prošlou expirační lhůtu a byly sterilně uloženy.

Školní úrazy byly ve školním roce 2002/2003 rodičům hlášeny telefonicky, osobně při předávání žáka zákonnému zástupci nebo formou zápisu do žákovské knížky. Následně byly zapisovány do sešitu s názvem Úrazy školní. Sešit splňoval náležitosti Knihy úrazů. Ve sledovaném školním roce 2002/2003 bylo na škole zaznamenáno pouze dvacet evidovaných školních úrazů (tj. 4,535 % úrazovost vzhledem k počtu žáků ve škole). Dvacet procent školních úrazů, které se staly ve sledovaném roce, bylo způsobeno nebo ovlivněno druhou osobou.

Do statistického výkazu Škol/MŠMT/ V36-01 o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních za školní rok 2002/2003 byl chybně uveden počet registrovaných školních úrazů (místo nuly zde byl uveden údaj dvacet). Čtrnáct (tj. 70 % z celkového počtu dvaceti evidovaných školních úrazů) úrazů na škole se stalo při hodině tělesné výchovy, dva úrazy žáků se staly při sportovním turnaji. Záznamy o školních úrazech nebyly ve sledovaném školním roce 2002/2003 vyplňovány. V plavecké výuce nebyl v témže roce zaznamenán úraz žádný. Pokud žák přinesl potvrzené bodové ohodnocení svého zranění, úraz byl pojišťovnou následně odškodněn.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Název školy, který je uveden v platném rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (doklad č. 1), respektuje příslušná ustanovení vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Slovně souhlasí i se zřizovací listinou (navíc jsou ve zřizovací listině použity čárky mezi jednotlivými částmi názvu školy, viz doklad 2). Název školy v používaných úředních razítkách školy se neshodoval při zahájení inspekce se zněním uvedeným v platném rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Vedení školy zajistilo pořízení nových razítek v průběhu inspekce.

Rada školy nebyla zřízena. Škola zřídila nadační fond. Tři žáci zastupují školu v Dětském parlamentu města Orlová.

Žáci se pravidelně zúčastňují olympiády v českém jazyce. Úspěšně si vedli v okresním i krajském kole recitačních soutěží a v konverzační soutěži v anglickém jazyce. Žáci 2. stupně se účastní matematické olympiády. Také žáci 3.–5. ročníku vypracovali matematickou olympiádu (pět úspěšných řešitelů), zúčastnili se matematické soutěže MATES pořádané místním gymnáziem (dva úspěšní účastníci) a soutěže KLOKÁNEK (tři nejuspěšnější postoupili do dalšího kola). Další úspěchy zaznamenali žáci školy ve sportovních a výtvarných soutěžích.

Škola organizuje ve velkém rozsahu zájmové aktivity pro žáky. Jde o čtrnáct zájmových kroužků, jež navštěvuje cca 200 žáků. Další akce pro žáky jsou organizovány ve školní družině.

Úspěchem je zřízení webové stránky školy www.mujweb.cz/www/studanka.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003 vydané MŠMT ČR 16. 12. 2002 pod čj. 32 667/02-21
2. **Zřizovací listina (úplné znění) příspěvkové organizace Základní škola, Orlová-Lutyně, Ke Studánce 1050, okres Karviná, schválená usnesením zastupitelstva města Orlová ze dne 20. 6. 2001 č. 24**
3. Zápisy z pedagogických rad vedených ve školním roce 2003/2004
4. **Vnitřní školní řád ZŠ Ke Studánce 1050, Orlová Lutyně školní rok 1998-99** bez data a čj.
5. **Režim života a práce žáků** bez data, bez čj.
6. **Plán práce školy školní rok 2003/2004** bez data, bez čj., bez podpisu
7. **Organizační řád 1. 9. 1997**
8. **Vnitřní provozní řád školy** ze dne 1. 9. 1997
9. Rozvrhy hodin tříd základní školy platné v době inspekce
10. Třídní knihy základní školy používané ve školním roce 2003/2004
11. Třídní kniha pro 1. stupeň základní školy (třída III. A, školní rok 2002/2003)
12. Třídní kniha pro 1. stupeň základní školy (třída III. B, školní rok 2002/2003)
13. Třídní výkazy pro 1. a 2. stupeň základní školy pro školní rok 2003/2004 s katalogovými listy žáků
14. Kopie dokladů o vzdělání všech pedagogických pracovníků školy s pracovní smlouvou platnou v době inspekce

15. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 Škol (MŠMT) V3–01 odeslaný dne 29. 9. 2003
16. **Plán kontrolní a hospitační činnosti pro šk. rok 2003/2004** ze dne 4. 9. 2003
17. **Přehledy klasifikace školy šk. rok 2003/2004**
18. Individuální vzdělávací programy pro integrované žáky pro školní rok 2003/2004
19. **Jmenování do funkce ředitele ZŠ Orlová-Lutyně, ul. Ke studánce 1050** ze dne 20. 8. 1991 vydané Školským úřadem Karviná
20. **Potvrzení ve funkci ředitele Základní školy Orlová-Lutyně, Ke Studánce 1050** ze dne 23. června 1997 vydané ředitelem Školského úřadu Karviná
21. Plán práce výchovné poradkyně ve školním roce 2003/2004 bez data a čj.
22. **Plán kontrolní činnosti výchovné poradkyně pro školní rok 2003 – 2004** ze dne 10. září 2003
23. **Minimální preventivní program** z října 2003
24. Úrazy školní (sešit s náležitostmi Knihy úrazů, založen dne 1. září 2002)
25. Výkaz Škol. /MŠMT/ V 36 – 01 o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních za školní rok 2002/2003 zpracovaný dne 22. září 2004 ředitelem školy
26. Revizní zpráva č. 727/8/2003 a č. 728/8/2003 z 18. srpna 2003 o stavu tělovýchovného náradí a zařízení
27. Fa – daňový doklad č. 2003000910 z 20. srpna 2003 za provedenou revizi tělovýchovného náradí a zařízení
28. Faktura číslo 2003001009 z 15. září 2003 za provedenou opravu tělovýchovného náradí a zařízení
29. Zpráva č. 4/2001 o revizi elektrického zařízení ze 3. března – 6. dubna 2001 (posilovna, šatna posilovny, balkon - tělocvična, tělocvična č. 1 a tělocvična č. 2)
30. Zpráva č. 091/2004 o pravidelné revizi elektrického zařízení ze 13. – 23. května 2004
31. Zápis o zjištěních, závadách a nedostacích ze 4. června 2004

ZÁVĚR

V oblasti personálních podmínek je velkou výhodou stabilizovaný pedagogický sbor. Některé dílčí aspekty organizace a řízení školy vyžadují zvýšenou pozornost a i radikální změnu přístupu. Kladem řídicí práce je vytvoření klidné, tvůrčí a přátelské atmosféry mezi všemi zaměstnanci.

Materiální podmínky pro práci školy jsou velmi dobré. At' už jde o prostorové podmínky nebo o vybavení školy. Žáci mají přístup k Internetu.

Úspěšná se jeví příprava školy na zavedení rozšířené výuky výtvarné výchovy od školního roku 2004/2005, a to jak v oblasti personální, tak materiální.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura
Členové týmu	PhDr. Lubomír Kratochvíl
Členové týmu	Ing. Helena Mařarová
Členové týmu	Mgr. Jan Škrabal

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Šárka Baarová, Jaroslava Sivková, Hana Strachotová

V Ostravě dne 29. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. 7. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Ivo Bojas

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Matiční 20, 702 00 Ostrava 2. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-07-19	n6-1290/04-05043
Zřizovatel: Město Orlová, Osvobození 796, 735 01 Orlová-Lutyně	2004-07-19	n6-1291/04-05043
Rada školy není zřízena	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.